

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

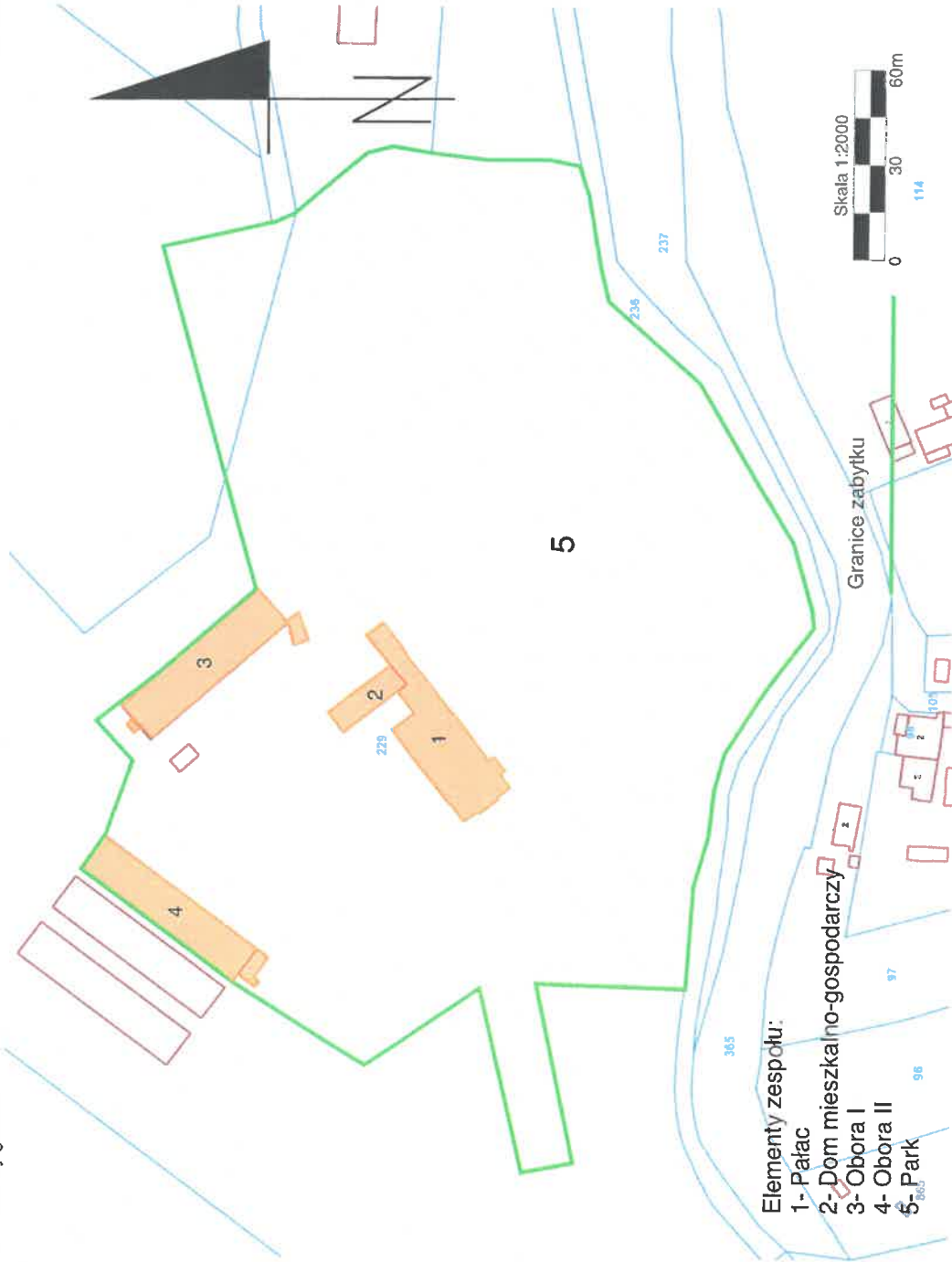
1. Nazwa

HISTORYCZNY ZESPÓŁ BUDOWLANY ZAŁOŻENIA
PAŁACOWO-PARKOWEGO GLADISHOF WRAZ Z FOLWARKIEM

2. Czas powstania

XIV/XV w. /XVIII—XIX w.

9. Materiały graficzne

Elementy zespołu:

- 1- Pałac
- 2- Dom mieszkalno-gospodarczy
- 3- Obora I
- 4- Obora II
- 5- Park

3. Miejscowość

PIŁAWA GÓRNA

4. Adres (ulica, nr posesji)
ul. Henryka Sienkiewicza 96

5. Przynależność administracyjna

województwo: DOLNOŚLĄSKIE

powiat: DZIERŻONIOWSKI

gmina: PIŁAWA GÓRNA

6. Współrzędne geograficzne

50°40'54"N 16°45'17"E

7. Użytkowanie obecne

MIESZKALNE

ROLNICZE

8. Stan zachowania

5

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

NAZWY: Gladishof (XVI w.), Peilau- Gladishof, Ober Peilau II (XIX w.), Dwór Piława Górna (po 1945 r.)

HISTORIA:

Zabudowania dawnego folwarku i pałacu Gladishof, położone przy dzisiejszej ul. Henryka Sienkiewicza 96, stanowią najstarszy majątek ziemski w granicach miasta Piława Górna. W 1367 r. należał on do rodziny von Peterswaldu, w XVII zaś wieku do rodu von Schmolz. W XVII i XVIII w. majątek dość często zmienił swoich właścicieli. Około 1700 r. należał już do rodziny von Gladis, o nazwiska których otrzymał swoją nazwę, używaną, aż do zakończenia II wojny światowej. Kolejno dobra stały się własnością rodziny Padelt-Hoffmann, która wniosła na ich terenie murowany dwór. W 1727 r. majątek należał do Friedricha Wilhelma von Seidlitza, zaś w 1747 r. zakupił je właściciel Piławy Górnej Karl Wilhelm von Tschirschky. W 1842 r. dobra nabył August Sadebeck. W latach 1856–1858 jako właściciel występuje już pan Elwanger, w 1861 r. Grundmann, zaś w kolejno należały one do rodziny Karr. W II połowie XIX w. dokonano znacznej przebudowy dworu w stylu neogotyckim, który otrzymał wówczas charakterystyczną wieżę. Wówczas też wykształciła się zachowana do dziś zabudowa gospodarcza majątku. Aż do zakończenia II wojny światowej majątek Gladishof bardzo często zmieniał właścicieli, których wzmiankuje się w księgach dóbr śląskich. Po 1945 r. majątek przeszedł w posiadanie Państwowego Ośrodka Hodowli Zagrodowej w Przerzeczynie-Zdroju, zaś od 1996 r. pozostaje w rękach prywatnych. Przy budynku pałacu prowadzone są prace remontowe i konserwatorskie. Zespół pałacowo-parkowy z folwarkiem zachował się do dziś w dobrym stanie zachowania. W jego skład wchodzi pałac, park oraz skromne zabudowania mieszkalno-gospodarcze, poddawane w ostatnich latach znacznej modernizacji.

Istniejące zagrożenia, postulaty konserwatorskie, źródła i literatura –
załącznik do karty ewidencyjnej nr 1.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

Złoczeniec 2023 r.

dr Kamil Pawłowski

ZAŁĄCZNIK DO KARTY EWIDENCYJNEJ

Nr 1

1. Miejscowość	PILAWA GÓRNA	5. Nazwa zabytku (jak w karcie), adres	6. Zawartość załącznika
2. Gmina	PILAWA GÓRNA	HISTORYCZNY ZESPÓŁ BUDOWLANY ZAŁOŻENIA PAŁACOWO-PARKOWEGO GLADISHOF WRAZ Z FOLWARKIEM	ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA POSTULATY KONSERWATORSKIE ŹRÓDŁA I LITERATURA
3. Powiat	DZIERŻONIOWSKI		
4. Województwo	DOLNOŚLĄSKIE		

ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA:

- modernizacja istniejącej, historycznej zabudowy folwarcznej z wykorzystaniem materiałów i rozwiązań ahistorycznych;
- brak działań zmierzających do zachowania historycznych budynków gospodarczych i ich rozbiórki;
- lokowanie na terenie założenia nowych i ahistorycznych obiektów;
- brak działań zmierzających do zachowania oryginalnego rozplanowania parku pałacowego.

POSTULATY KONSERWATORSKIE:

- zachowanie historycznego rozplanowania dawnego założenia folwarcznego;
- w przypadku nowych inwestycji zachowanie cech typowych architektury regionalnej, tj. bryły, formy elewacji i kształtów dachów, materiałów wykończeniowych;
- modernizacja istniejącej zabudowy mieszkalno-gospodarczej z poszanowaniem substancji zabytkowej, bryły i formy;
- eliminacja elementów ahistorycznych, powstałych po 1945 r. niewpisujących się w historyczny układ ruralistyczny;
- lokalizacja nowych obiektów tylko w miejscach obiektów historycznych, z powtórzeniem bryły i kubatury po rozpoznaniu historycznego zagospodarowania terenu;
- zachowanie oryginalnego rozplanowania i elementów parku pałacowego.

ŹRÓDŁA I LITERATURA:

- Knie J., *Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien*, Breslau 1830.
- Knie J., *Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien*, 1845.
- Schneek R., *Vergangenheit und Gegenwart von Peilau-Gnadenfrei, Reichenbach in Schlesien* 1911.
- *Słownik geografii turystycznej Sudetów*, T. 21, *Wzgórza Niemczańsko-Strzelińskie, Przedgórze Paczkowskie*, N—Ż, red. M. Staffa, Wrocław 2008.
- Zimmermann F.A., *Beyträge zur Beschreibung von Schlesien*, T. 5, Brieg 1785.

Kartografia

- *Messtischblatt, Gnadenfrei 3135, 1926 r.*

20 czerwiec 2023 r.

Opracowanie załącznika:
(data i podpis)

dr Kamil Pawłowski

